

سرزمین مهر

پژوهشی در مهرورزی، نیکوکاری و موقوفات
از آبادی‌های ماریین به خمینی‌شهر
با استفاده از اسناد، متون و گفتگوها

تحقیق و نگارش: محمدعلی شاهین

سرشناسه : شاهین، محمدعلی، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور : سرزمین مهر : پژوهشی در مهرورزی، نیکوکاری و موقوفات
از آبادی‌های ماربین به خمینی‌شهر با استفاده از اسناد، متون و گفتگوها/
تحقیق و نگارش محمدعلی شاهین.

مشخصات نشر : اصفهان: گفتمان اندیشه معاصر، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۲۷۰ ص.

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۵۶-۵۷-۳:

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

عنوان دیگر: پژوهشی در مهرورزی، نیکوکاری و موقوفات از آبادی‌های ماربین به
خمینی‌شهر با استفاده از اسناد، متون و گفتگوها.

موضوع: خبریه -- ایران -- خمینی‌شهر

موضوع: Charities -- Iran -- Khomeyni Shahr

موضوع: موقوفه‌ها -- ایران -- خمینی‌شهر

موضوع: Endowments -- Iran-- Khomeyni Shahr

رده بندی کنگره: ۴۰۸۷۰

رده بندی دیویی: ۷۰۹۵۵۹۳۲۷/۴۱

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۰۹۱۲۸

وضعیت رکورد: فیبا

گفتمان اندیشه معاصر

۰۹۱۲۲۵۱۳۲۲۸

gofتمان@yahoo.com

سرزمین مهر

محمدعلی شاهین

طراح جلد: ریحانه مویدی

ناشر: گفتمان اندیشه معاصر

شمارگان: ۵۰۰ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۵۶-۵۷-۳

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰ قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

9786226656573

799222

9786226656573

فهرست عناوین

به جای مقدمه/۹

پیشینه خمینی شهر در یک نگاه/۱۳

فصل اول:

پیشینه نیکوکاری و سیر تحول آن در آبادی‌های ماربین/۱۵

فصل دوم:

جوش خیریه‌ها و گستره مهرورزی در سرزمین مهر/۳۸
(شناسنامه خیریه‌ها و سمن‌ها)

فصل سوم:

روایت‌های نیک‌اندیشی از فکر تا عمل/۴۸
(گفتگوها)

فصل چهارم:

نگاهی به موقوفات از ماربین به خمینی شهر/۲۳۸

به جای مقدمه

بر آن بودم تا یادداشتی در اهمیت پژوهش در مهرورزی و نیکوکاری و لزوم مستند کردن آن به عنوان بخش مهمی از پیشینه و هویت جامعه بنویسم که به گفتگوی خبرگزاری بین‌المللی قرآنی با رئیس بنیاد خیریه راهبری آلاء و یکی از همکاران وی برخورد.

بنیاد آلاء برای اولین بار در کشور در سال ۱۳۹۴ یک مرکز پژوهشی مطالعات نوین وقف و امور خیر راه‌اندازی کرد و کتاب‌هایی را ترجمه نمود و مقالاتی را در این زمینه به چاپ رساند. دکتر محمدصالح طیب‌نیا، عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان و رئیس بنیاد خیریه راهبری آلاء در مقدمه گفتگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآنی مطالبی بیان کرده که آنها به جای مقدمه کتاب نقل می‌شود.

وی می‌گوید:

« در ابتدا مقدمه‌ای درباره ضرورت مطالعات امر خیر در کشورمان ارائه کنم. چند دهه‌ای است که نگاه به پدیده فعالیت‌های خیرخواهانه و داوطلبانه در دنیا تغییری مبنایی داشته است، در گذشته بیشتر فعالیت‌های خیر، به شکل فردی انجام می‌شد و افراد بنا بر احساس مسئولیت شخصی به هم‌نوع خود کمک می‌کردند، به مرور حضور سازمان‌های مردم‌نهاد برای رفع معضلات اجتماعی و انجام کارهای خیر جدی‌تر شد تا آنجا که برخی صاحب‌نظران گفته‌اند قرن اخیر را باید قرن سازمان‌های مردم‌نهاد و اجتماعی تلقی کرد.

در حوزه اقتصاد، بخش دولتی و خصوصی، اقتصاد سومی به نام اقتصاد امور نیوکاری شکل گرفته است، شرکت مایکروسافت، بزرگترین بنگاه اقتصادی دنیا، بخش عمده سهام خود، معادل ۷۰ میلیارد دلار را از این شرکت، خارج و به یک سازمان خیریه تبدیل کرد. بسیاری از مجموعه‌های اقتصادی دنیا، وقف هستند و سود و منفعت به شخص نمی‌رسد بلکه به نفع فعالیت‌های اجتماعی مصرف می‌شود. در حوزه مسائل سیاسی، بسیاری از خیریه‌های دنیا به پشتوانه قدرتی که در حل مسائل اجتماعی دارند به مسائل سیاسی نیز ورود می‌کنند و بر سیاست‌های کلان کشورها تأثیر می‌گذارند، در همین کشورهای پیرامون خودمان، مؤسسه خیریه‌ای به نام سوروس فعال شد و انقلاب‌های رنگین را جهت‌دهی کرد، در حوزه مسائل فرهنگی هم

می‌بینید که بزرگترین پرچم‌داران فرهنگ مثل کلیسای مسیحی‌ها و مساجد مسلمانان، به شکل مردمی و در قالبی شبیه به خیریه اداره می‌شود.

خلاصه سخن اینکه مطالعات امور خیر، امروز به دانشی میان‌رشته‌ای تبدیل شده است که بزرگترین دانشگاه‌های دنیا روی آن کار می‌کنند و بر آن به عنوان یکی از عناصر تعیین‌کننده آینده حساب باز می‌کنند. متأسفانه در کشور ما به جز مسئله وقف که ساختاری با قدمت هزارساله دارد و دو مرکز پژوهشی هم در کشور دارد، مطالعات امر خیر مورد غفلت جدی قرار گرفته است. ... تاریخچه امر خیر در ایران به واسطه روحیه جمعی ایرانیان و رویکردهای شیعی که ما در فعالیت‌های خیرخواهانه داشته‌ایم، قطعاً از عثمانی بیشتر است لذا محققان باید دست به کار شوند و این تاریخچه باشکوه را مستند، مدون و مکتوب کنند.

مطالعات امر خیر به شکل نوین، دو یا سه دهه است که در دنیا مطرح شده است... قوی‌ترین سامانه امور خیر دنیا در کشور

انگلستان برقرار است، مجموعه سلطنتی انگلیس که متولی امور خیر در این کشور است، کتابی با عنوان راهنمای مدیریت امور خیر منتشر کرده و هر دو سال یک بار آن را ویرایش می‌کند... ما هم از سال ۱۳۹۴ در بنیاد آلاء تصمیم گرفتیم این کار را آغاز کنیم. سال ۱۳۹۵ به شکل جدی منابع را شناسایی کردیم و کتاب

«خیریه در جوامع اسلامی» اثر خانم امی سینگر، با سرعت، ترجمه و ویراستاری شد. در کنار این کار، آثار دیگری از جمله کتاب «راهنمای مدیریت خیریه» را نیز در فرآیند ترجمه قرار دادیم.^۱

www.ketab.ir

---

۱ - منبع: مجتبی اصغری، گفتگو با رئیس بنیاد خیریه راهبری الاء، خیرگزاری بین المللی قرآن، ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ <https://iqna.ir/fa/news/۳۸۱۲۵۳>